14/06/2020

Αμήχανοι Τούρκοι και μεγαλο-ιμάμηδες για τα ψηφιδωτά της Αγίας Σοφίας

/ Επικαιρότητα

Κατά βάθος, οι Τούρκοι γνωρίζουν ότι κάτι δεν πηγαίνει καλά με το ενδεχόμενο της μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Πέραν από το πρωτοφανές θρησκευτικό, ιστορικό και πολιτιστικό άτοπο, που θα τους εκθέσει στα πέρατα της οικουμένης, σημαντικά ερωτήματα εγείρονται μέσα στην ίδια την Τουρκία για ειδικότερα σημεία, όπως για το πώς θα αντιμετωπιστούν τα σπάνιας αξίας ψηφιδωτά και οι τοιχογραφίες σε περίπτωση μετατροπής του ιερού ναού σε τζαμί.

Κατ’ αυτήν τη χρονική συγκυρία, στο ευρύτερο εσωτερικό της Αγίας Σοφίας υπάρχει ως γνωστόν ένας ορισμένος αποκατεστημένος διάκοσμος με απεικονίσεις του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου, αρκετών Αγίων καθώς και Βυζαντινών Αυτοκρατόρων, όπως και η γνωστή, πλέον, περίφημη απεικόνιση του εξαπτέρυγου στη βάση του τρούλου.

Οι τούρκοι δημοσιογράφοι θέτουν ερωτήματα, κατά τις τελευταίες ημέρες, όπως «**Τι θα απογίνουν οι τοιχογραφίες και τα ψηφιδωτά της Αγίας Σοφίας;**», απευθυνόμενοι σε δημόσια πρόσωπα, αλλά και προς μεγαλο-ιμάμηδες του

εσωτερικού της Τουρκίας, προκειμένου να αλιεύσουν τη στάση τους και το πώς σχεδιάζουν να διαχειριστούν το μέγα παράδοξο, όπου η Αγιά Σοφιά θα λειτουργεί ως τζαμί υπό το βλέμμα σπάνιας αξίας χριστιανικών απεικονίσεων.

Ο Πρόεδρος της Διεύθυνσης Θρησκευτικών Υποθέσεων της Τουρκίας (της πανίσχυρης Diyanet, όπως τη λένε οι Τούρκοι), Καθηγητής και Ιμάμης, Ali Erbaş, δήλωσε καταρχήν στην Χουριγιέτ (12 Ιουνίου 2020): «***Παρακολουθούμε προσεκτικά τις εξελίξεις. Βεβαίως, είμαστε πολλοί χαρούμενοι εφόσον ανοίξει η Αγία Σοφία για λατρεία. Ελπίζουμε να ανοίξει. Εάν ανοίξει, ως Διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων, θα παρέχουμε τις θρησκευτικές μας υπηρεσίες, όπως σε όλα τα τζαμιά μας».*** *Όταν, όμως, ερωτήθηκε από τον δημοσιογράφο της Χουριγιέτ τι θα απογίνουν τα σπάνιας αξίας ψηφιδωτά, τότε, μάλλον αμήχανος, παρέπεμψε σε γραφειοκρατικές αποφάσεις αρμοδίων υπηρεσιών του τουρκικού κράτους, εκφράζοντας ταυτόχρονα την άποψη ότι:* ***«Φυσικά, είναι σημαντικό να διατηρηθούν τα ιστορικά μνημεία της Αγίας Σοφίας και να μην προκληθούν ζημιές σε αυτά τα ιστορικά μνημεία***».

Το ίδιο ακριβώς ερώτημα, εκ μέρους της Χουριγιέτ, τέθηκε και στον αμέσως προηγούμενο Πρόεδρο της Διεύθυνσης Θρησκευτικών Υποθέσεων της Τουρκίας, Καθηγητή και Ιμάμη, Mehmet Görmez, ο οποίος δήλωσε ότι θα ήταν πολύ χαρούμενος να είχε ανοίξει η Αγία Σοφία ως τζαμί επί της δικής του θητείας. «***Όμως, σημασία έχει το άνοιγμα***» συμπλήρωσε. Στο κρίσιμο ερώτημα τι θα απογίνουν οι διάκοσμοι της Αγίας Σοφίας, παραδόξως, δε φαίνεται να βλέπει κάποιο εμπόδιο στην τέλεση της μουσουλμανικής λατρείας παρουσία εμφανέστατων και αρκούντως υποβλητικών χριστιανικών ψηφιδωτών. Επιχειρηματολογώντας ακόμη και με θεολογικά επιχειρήματα, τα οποία θα κρίνουν οι ομόθρησκοι του, τελικώς βρήκε τον τρόπο να υποστηρίξει: "***ibadet etmeye bir engel yok***", δηλ. ότι **δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο για την τέλεση μουσουλμανικής λατρείας στην Αγία Σοφία ακόμη και υπό την παρουσία χριστιανικών απεικονίσεων**. Παρ' όλα αυτά, η αστάθεια και η αμηχανία στη διατύπωση της θέσεως του είναι ορατή δια γυμνού οφθαλμού, δίνοντας την εντύπωση ότι προέχει η πάση θυσία στήριξη του ανοίγματος της Αγίας Σοφίας ως τζαμί, με όλες τις υπόλοιπες λεπτομέρειες να διευθετούνται εν καιρώ.

Στο μεταξύ, η Τουρκάλα δημοσιογράφος, Kübra Par, (Haber Turk) αναρωτήθηκε προσφάτως με απορία: «***Με σοφάδες; Με μπογιά θα καλυφθούν;»*** ("Sıvayla boyayla kapatılacak mı?), αναφερόμενη στις τοιχογραφίες και τα ψηφιδωτά της Αγίας Σοφίας. «***Στο δικό μου το μυαλό, αυτό είναι ένα ζήτημα***», έγραψε. Η δημοσιογράφος διατύπωσε κατ' αυτόν τον τρόπο το δημόσιο ερώτημα της, λόγω του ιστορικού προηγουμένου είτε να έχουν αφαιρεθεί, είτε καταστραφεί, είτε να

έχουν καλυφθεί επανειλημμένως με σοφάδες οι διάκοσμοι της Αγίας Σοφίας, ήδη από τα χρόνια μετά την Άλωση και μέσα στους επόμενους αιώνες.

Κατά τα άλλα, όσο περνούν οι μέρες, εκφράζεται η άποψη σε τουρκικά μέσα ενημέρωσης ότι ανεξαρτήτως της αποφάσεως του Ιουλίου (Συμβούλιο της Επικρατείας) θα αρκέσει ακόμη και μία απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, και άρα ο Ερντογάν κατέφυγε στο Συμβούλιο περισσότερο για μία έξτρα νομική κατοχύρωση έναντι της διεθνούς κοινής γνώμης, αν και δε κρίνεται απολύτως απαραίτητο. Εφόσον έρθει το «ναι» του Συμβουλίου της Επικρατείας, τότε ο Τούρκος Πρόεδρος θα το αξιοποιήσει και θα εποικοδομήσει πάνω στην απόφαση, αν, όμως, δεν έρθει, τότε και πάλι δύναται να προχωρήσει, δεδομένου ότι η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε μουσείο (1934) είχε στηριχθεί επίσης σε απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου.

Κώστας Παναγόπουλος – Πρακτορείο «ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»